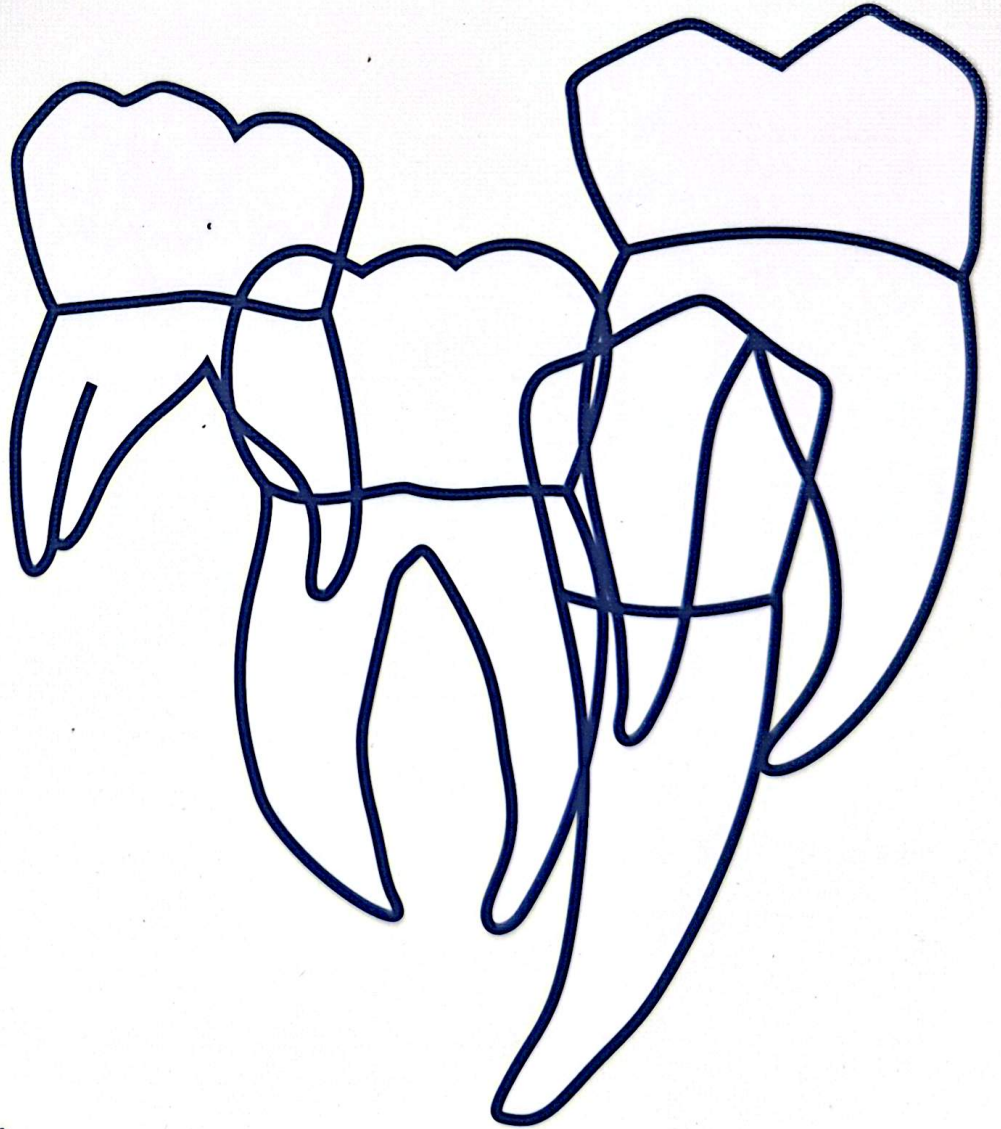

Giải Phẫu Răng

HOÀNG TỬ HÙNG

*Giải phẫu ứng dụng trong Nha khoa
Bộ răng trong bối cảnh Sinh học
Thực hành Giải phẫu răng*

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

ĐH Y DƯỢC HÀI PHÒNG

TLTK

C24.310

2024

Scanned with CamScanner

HOÀNG TỬ HÙNG

CHỦ BIÊN:

GS.TS.NGND. Hoàng Tử Hùng

Giảng viên Cao cấp Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng

(Nguyên Giảng viên Cao cấp Đại học Y Dược TP.HCM)

CÔNG TÁC:

PGS.TS.BS. Huỳnh Kim Khang

PGS.TS.BS. Ngô Thị Quỳnh Lan

Giải Phẫu Răng

Giải phẫu ứng dụng trong Nha khoa
Bộ răng trong bối cảnh Sinh học
Thực hành Giải phẫu răng

16870

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC HẢI PHÒNG
TTTT - THƯ VIỆN
PHÒNG ĐỌC

THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC HẢI PHÒNG

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

2024

HOÀNG TỬ HÙNG

CHỦ BIÊN:

GS.TS.NGND. Hoàng Tử Hùng

Giảng viên cao cấp Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng

(Nguyên Giảng viên cao cấp Đại học Y Dược TP.HCM)

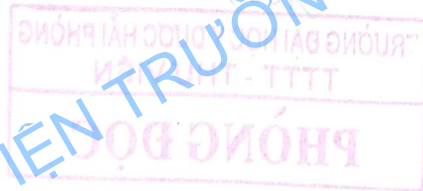
CỘNG TÁC:

PGS.TS.BS. Huỳnh Kim Khang

PGS.TS.BS. Ngô Thị Quỳnh Lan

ThS.BS. Ngô Lê Thu Thảo

PGS.TS.BS. Hoàng Đạo Bảo Trâm

Xuất bản lần thứ nhất: năm 2000

Xuất bản lần thứ hai: năm 2003

Xuất bản lần thứ ba: năm 2015

Xuất bản lần thứ tư: năm 2017

Xuất bản lần thứ năm: năm 2021

Xuất bản lần thứ sáu: năm 2024

MỤC LỤC

Lời mở đầu.....	5
Lời giới thiệu.....	7
Bảng chú thích các chi tiết giải phẫu bằng số trong mô tả răng	9
PHẦN THỨ NHẤT: NHẬP MÔN.....	11
Bài mở đầu	13
Thuật ngữ	24
PHẦN THỨ HAI: BỘ RĂNG VĨNH VIỄN	33
Đặc điểm chung về hình thái răng	35
Cung răng và hệ thống môi – má – lưỡi.....	41
Đặc điểm mặt nhai răng sau, tư thế lồng múi.....	52
Những yếu tố hình thái tự bảo vệ của bộ răng	62
PHẦN THỨ BA: GIẢI PHẪU MÔ TẢ RĂNG VĨNH VIỄN.....	77
Chương 1. Nhóm răng cửa	79
Răng cửa trên.....	80
Răng cửa dưới	96
Chương 2. Nhóm răng nanh	105
Răng nanh trên.....	106
Răng nanh dưới	113
Chương 3. Nhóm răng cối nhỏ	119
Răng cối nhỏ trên.....	120
Răng cối nhỏ dưới	134
Chương 4. Nhóm răng cối lớn	146
Răng cối lớn trên	147
Răng cối lớn dưới	167
PHẦN THỨ TƯ: BỘ RĂNG SỮA VÀ GIẢI PHẪU MÔ TẢ RĂNG SỮA.....	185
Bộ răng sữa.....	187
Giải phẫu mô tả răng sữa	197
PHẦN THỨ NĂM: BỘ RĂNG TRONG BỐI CẢNH SINH HỌC	213
Chương 1. Mở đầu.....	215
Sinh giới: Phân loại và sơ lược về bộ răng (bài đọc thêm).....	215
Chương 2. Giải phẫu so sánh răng và hệ thống nhai.....	225
Bài mở đầu về giải phẫu so sánh răng.....	225
Đặc điểm bộ răng của một số đại diện động vật	231

Răng của động vật bộ linh trưởng.....	265
Giải phẫu so sánh hệ thống bám dính và sự thay răng	281
Chương 3. Giải phẫu tiến hóa vùng đầu – mặt – răng	290
Bộ răng của một số hóa thạch quan trọng trong cổ nhân học và xác định tổ tiên loài người	290
Đặc điểm tiến hóa vùng đầu – mặt – răng.....	308
Chương 4. Nhân học răng	321
Giới thiệu về nhân học răng.....	321
PHẦN THỨ SÁU: THỰC HÀNH GIẢI PHẪU RĂNG.....	329
Bài mở đầu về thực hành giải phẫu răng.....	331
Thực tập về răng.....	334
Thực tập điều khắc răng bằng thạch cao.....	340
Điều khắc răng bằng phương pháp thêm sáp	370
CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM.....	384
ĐỐI CHIẾU THUẬT NGỮ VIỆT – ANH	396
ĐỐI CHIẾU THUẬT NGỮ ANH – VIỆT	405
BẢNG TRA TỪ.....	415
CÁC SÁCH THAM KHẢO CHÍNH.....	424
Răng nanh dưới.....	424
Răng còi nhỏ trên.....	424
Răng còi nhỏ dưới.....	424
Răng còi lớn trên.....	424
Răng còi lớn dưới.....	424
PHẦN THỨ TƯ: BỘ RĂNG SỮA VÀ GIẢI PHẪU MÔ TẢ RĂNG SỮA.....	185
Bộ răng sữa.....	187
Giải phẫu mô tả răng sữa.....	197
PHẦN THỨ NĂM: BỘ RĂNG TRONG BỐI CẢNH SINH HỌC.....	213
Chương 1. Mở đầu.....	215
Sinh giới: Phân loại và sơ lược về bộ răng (bài đọc thêm).....	215
Chương 2. Giải phẫu so sánh răng và hệ thống nhai.....	225
Bài mở đầu về giải phẫu so sánh răng.....	225
Đặc điểm bộ răng của một số đại diện động vật.....	231

LỜI MỞ ĐẦU

Cuốn sách này được biên soạn để làm tài liệu dạy - học giải phẫu răng.

Đối với Nha khoa Răng Hàm Mặt, *Giải phẫu răng là môn nha khoa cơ sở* có vị trí then chốt cho việc tiếp thu kiến thức và rèn luyện kỹ năng thực hành các môn chuyên ngành khác của sinh viên. Cùng với sự phát triển chung, nội dung, phương pháp dạy - học giải phẫu răng cũng có những thay đổi để góp phần đưa nha khoa từ một ngành nặng về kỹ thuật thủ công trong buổi bình minh của nó thành một chuyên ngành khoa học kỹ thuật và nghệ thuật về bảo vệ và chăm sóc sức khỏe con người. Cuốn "*Giải phẫu răng*" này là một phần của bộ sách về *Nha khoa cơ sở*, có mục tiêu trước hết là làm tài liệu để soạn bài giảng và làm tài liệu học tập cho sinh viên, học sinh trung học và học viên sau đại học chuyên ngành Răng Hàm Mặt.

Bộ răng người vốn chứa đựng một lượng thông tin khổng lồ, không phải chỉ để phục vụ việc phòng chống và điều trị bệnh tật răng miệng thuộc khoa học sức khỏe mà còn là một môn khoa học bắc cầu giữa nhiều ngành và với nhiều ngành khoa học tương chừng như "không có liên hệ gì với nhau": giải phẫu so sánh, giải phẫu tiến hóa, nhân học (cả nhân học hình thái và nhân học văn hóa), di truyền, pháp y... Ngày nay, giải phẫu răng còn được thừa hưởng kiến thức tích hợp của nhiều khoa học cũng như ứng dụng các phương tiện và phương pháp nghiên cứu hiện đại (đối với cả khảo sát hình thái đại thể lẫn vi thể). Chính vì vậy, giải phẫu răng sẽ vẫn là môn học còn cần nhiều sự khám phá. Chúng tôi cố gắng trình bày những vấn đề giải phẫu răng theo hướng kết hợp, vừa chú trọng giải phẫu mô tả, vừa đặt bộ răng trong bối cảnh chức năng và sinh học để người đọc không những chỉ "nhìn" bộ răng mà còn "cảm" được những điều sâu kín mà bộ răng chứa đựng. Như vậy, ngoài chuyên ngành Răng Hàm Mặt, những người quan tâm đến bộ răng cũng có thể dùng sách này để tham khảo, (tất nhiên, có thể còn chưa đủ sâu và không tránh khỏi những thiếu sót, cần được bổ sung và cần có cơ hội để sửa chữa dần).

"Giải phẫu", hai tiếng đó có khi bỗng làm tôi lặng người trong giây lát, đó là lúc tôi nhớ đến những người Thầy đầu tiên của Năm học đầu tiên ở Trường đại Y Hà Nội 36 năm về trước: Thầy Đỗ Xuân Hợp, Thầy Nguyễn Quang Quyền... Những người Thầy đã làm cho tôi trong suốt 30 năm qua, còn xúc động khi nhớ đến kỷ niệm về "đóng góp" đầu tiên trong đời hành nghề của mình là một bài giảng về giải phẫu răng cho lớp học viên giữa rừng miền Đông Nam Bộ, thời chống Mỹ cứu nước. Vậy là tôi đã được theo chân các Thầy, nhưng là giải phẫu trong một chuyên khoa, để rồi gặp lại các Thầy trong một ngành khoa học khác: Khoa học về chính con người và về con người trong tự nhiên, xã hội. Sự giao thoa giữa giải phẫu răng và nhân học đã cho tôi điều kiện để tiếp xúc với các hominoids Lạng Sơn và những

hóa thạch răng người khác ở Viện Khảo cổ học (sự pha trộn giữa một thực thể di cốt trên tay với các yếu tố tâm linh, giữa trực giác khoa học với những cuộc hội ngộ bất ngờ ấy thốt nhiên làm rộn người, không thể cắt nghĩa được). *Giải phẫu* và *Giải phẫu răng* là môn đề phục vụ, không bao giờ là một môn học cho chính nó, người làm giải phẫu cũng phải như vậy.

Chúng tôi đã cố gắng, với tất cả lòng trân trọng và quý mến đối với người sử dụng sách, với xúc cảm được tích tụ đối với răng và bộ răng, nhưng vì khả năng có hạn nên không thể tránh khỏi những điều làm các bạn sinh viên và người đọc nói chung chưa được vừa lòng, chúng tôi xin quý bạn đọc lượng thứ và mong nhận được mọi ý kiến đóng góp của quý vị để lần xuất bản sau, sách được tốt hơn.

Xin cảm ơn các bạn đồng nghiệp trong bộ môn đã nhiệt tình cộng tác, Tiến sĩ Võ Văn Chi đã đọc và cho ý kiến, Nhà xuất bản Y học Chi nhánh Thành phố Hồ Chí Minh đã tạo điều kiện cho cuốn sách này đến với bạn đọc.

Mùa Thu năm 2002

HOÀNG TỬ HÙNG

"Giải phẫu", hai tiếng đó có khi đồng làm tôi lặng người trong giây lát, đó là lúc tôi nhớ đến những người Thầy dẫn tôi vào năm học đầu tiên ở Trường đại Y Hà Nội 36 năm về trước: Thầy Đỗ Xuân Hợp, Thầy Nguyễn Quang Quyền... Những người Thầy đã làm cho tôi trong suốt 30 năm qua, còn xúc động khi nhớ đến kỷ niệm về "đồng góp" dẫn tiên trong đời hành nghề của mình là một bài giảng về giải phẫu răng cho lớp học viên giữa trung tâm Đông Nam Bộ, thời chống Mỹ trước. Vậy là tôi đã được theo chân các Thầy, nhưng là giải phẫu trong một chuyên khoa, để tôi gặp lại các Thầy trong một ngành khoa học khác: Khoa học về chính con người và về con người trong tự nhiên, xã hội. Sự giao thoa giữa giải phẫu răng và nhân học đã cho tôi điều kiện để tiếp xúc với các hominoids Lạng Sơn và những